

Tirgus pārskats

2009.g. 9. – 15.novembris

Pagājušajā nedēļā, pateicoties labu peļņas rādītāju publicēšanai un samērā labiem ekonomikas datiem, akciju tirgi kopumā piedzīvoja kāpumu. ASV akciju tirgū kāpums bija 2,3% apmērā. Eiropas tirgū akciju cenas palielinājās par 2,8%. Japānas tirgū rezultāts atkal bija sliktāks un akciju cenas kritās par 0,2%. Tomēr Āzijas (izņemot Japānu) akciju cenas pieauga par 2,7%. Pasaules attīstības valstu tirgos rezultāts bija pieaugums +2,8% apmērā. Krievijas akciju tirgus rezultāts bija vislabākais, sasniedzot kāpumu 5,1% apmērā. Arī Austrumeiropas akciju cenas pieauga spēcīgi - par 4,7%.

Eiropā tika publicēti trešā ceturkšņa IKP pieauguma rādītāji, un tie liecina, ka eiro zonā ekonomika ceturkšņa laikā ir pieaugusi par 0,4%. Salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo ceturksni, iekšzemes kopprodukts ir sarucis par 4,1%. Šādi rādītāji ir nedaudz sliktāki kā gaidīts. Pozitīvs ceturkšņa pieaugums bija Vācijā, Francijā un Itālijā, savukārt Spānijā ekonomika ceturkšņu griezumā nedaudz saruka (skat. 1.grafiku). Pieaugumu, iespējams, veicināja eksports, tomēr pilnīgāki un detalizētāki dati tiks publicēti 3.decembrī.

Rūpnieciskā ražošana eiro zonā septembrī arī pieauga lēnāk kā gaidīts, kāpumam esot tikai 0,3% apmērā. Tomēr jāatzīmē, ka šis ir bijis jau piektais mēnesis pēc kārtas, kad ražošanā pieaugums ir bijis pozitīvs.

ASV dati liecina par trauslu un lēnu konjunktūras uzlabošanos. Patērētāju optimisms ir augstāks par krīzes laikā piedzīvoto zemāko līmeni, tomēr cerības par atgriešanos iepriekšējos augstos līmeņos nav attaisnojušās. "Reuters" un Mičiganas Universitātes provizoriskais konjunktūras indekss ir no oktobra 70,6 punktiem nokritis līdz trīs mēnešu zemākajam līmenim - 66 punktiem, ko iespējams ir izraisījis darbavietu zaudēšana ASV. Lai arī bezdarbs ASV pieaug, to cilvēku skaits, kuri pirmo reizi piesakās bezdarbnieka pabalstam, ir samazinājies. Arī to cilvēku skaits, kuri turpina saņemt bezdarbnieka pabalstu, joprojām sarūk.

Kā minēts ASV Tirdzniecības Departamenta ziņojumā, ārējās tirdzniecības deficīts septembrī piedzīvoja desmit gadu laikā lielāko palielinājumu, jo pieprasījums pēc importētās naftas un automašīnām neitralizēja piecus mēnešus pēc kārtas vērojamo eksporta pieauguma pozitīvo efektu.

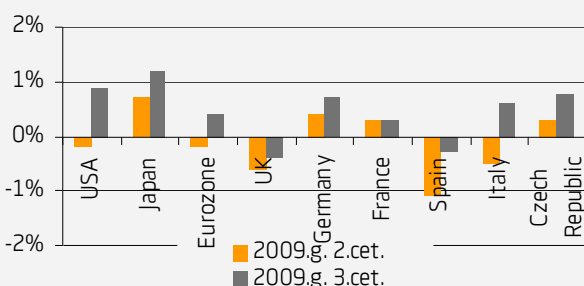
Pagājušās nedēļas Japānas akciju cenu kritums bija neparasts, jo Japānas makroekonomikas dati bija samērā labi. Iekārtu pasūtījumu apjoms septembrī palielinājās par 10,5%, rūpnieciskajā ražošanā kāpums bija 2,1% un kapacitātes izmantošanas līmenis pieauga. Patērētāju optimisms oktobrī palielinājās un IKP salīdzinājumā ar pagājušo ceturksni pieauga par 1,2%. Vairums šo datu bija labāki kā prognozēti.

Japānas IKP pieaugumu (skat. arī 1.grafiku) veicināja stimulēšanas pasākumi visā pasaulē, un pateicoties tam uzlabojās eksports. Arī iekšzemes pieprasījums, pateicoties stimulēšanas pasākumiem, bija labs. Līdz ar to tuvākajā laikā IKP pieaugums vairāk nav gaidāms. Kā norāda premjerministra vietnieks Naoto Kans, Japānai ir jāturpina monetārās un fiskālās stimulēšanas pasākumi. No otras puses, fiskālie tēriņi nedrīkst būt pārāk lieli, jo tas kaitē valsts fiskālajai situācijai.

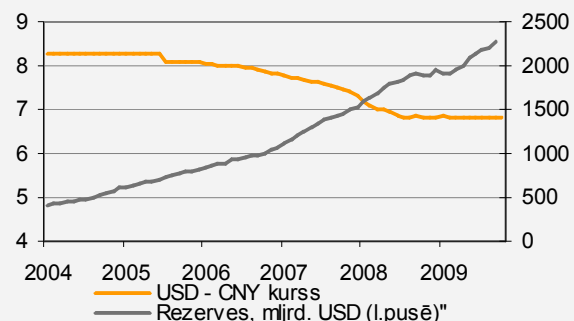
Ķīnas rūpnieciskā ražošana un tirdzniecības bilances pārpalikums novembrī pieauga, kas liecina par to, ka atveseļošanās pasaules trešajā lielākajā ekonomikā pieņemas spēkā. Tirdzniecības bilances pārpalikums, kurš sasniedza USD 24 mljrd., bija gandrīz divtik liels kā septembrī. Šāds milzīgs pārpalikuma pieaugums, iespējams, varētu izraisīt to, ka pasaules valstu līderi atkal aicinās Ķīnu pieļaut lielāku sava valūtas kursa elastīgumu. Iepriekšējos trijos gados ļaujot juaņas vērtībai kristies par 21%, Ķīna kopš 2008.g. jūlija sava valūtas vērtības attiecību pret ASV dolāru saglabā aptuveni 6,8 juaņas par 1 USD (skat. 2.grafiku). Ķīnas centrālā banka pēc ekonomikas datu publicēšanas nāca klajā ar paziņojumu, ka Ķīnas valūtas kursu vajadzētu noteikt starptautiskā kapitāla plūsmā un izmaiņām lielākajās valūtās. Šāds paziņojums būtiski atšķiras no Ķīnas centrālās bankas iepriekš minētajiem plāniem, kuros bija paredzēts saglabāt valūtas vērtības "stabilitāti", un izraisīja runas, ka Ķīna varētu atkal pieļaut sava valūtas vērtības kāpumu. Ķīnas valūtas vērtības kāpuma pieļaušana būtu viens no veidiem kā risināt pasaules makroekonomikas nesabalansētību.

Krievijas Federācijas prezidents Dmitrijs Medvedjevs pagājušajā nedēļā veica savu gada svarīgāko savas prezidentūras laikā otro uzrunu parlamentam. Kā pozitīvu aspektu jāmin tas, ka runā galvenais uzsvars bija uz Krievijas aktuālajiem ekonomiskajiem un sociālajiem jautājumiem un tajā nebija agrāk vērojama nepamatotā apsēstība ar ārējiem ienaidniekiem un ārlietu politiku. Medvedjevs uz uzsvēra nepieciešamību modernizēt un dažādot Krievijas ekonomiku, lai samazinātu valsts atkarību no naftas un citu izejvielu eksporta. Ar izejvielām saistītie ieņēmumi veido aptuveni 40 - 50% Krievijas budžeta ieņēmumu un aptuveni 80% eksporta apjoma. Medvedjevs arī uzsvēra, ka nepieciešama lielāka politiskā liberalizācija, tai skaitā jāveicina opozīcijas partiju iespējas gūt publicitāti valstij piederošajos TV kanālos un jānosaka zemāks balsojuma sliekšnis iekļūšanai pašvaldības iestādēs un domē. Eksperti apšaubā Medvedjeva spējas īstenot šādu ambiciozu plānu, tomēr secina, ka Krievijas politiskajā un ekonomiskajā vidē tiešām var sākt novērot atsevišķas pozitīvas pārmaiņas.

1.grafiks. Ceturkšņa IKP pieaugums dažādās valstīs

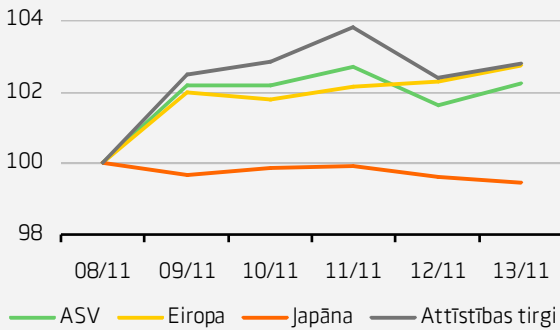


2.grafiks. Ķīnas valūtas kurss un starptautiskie aktīvi

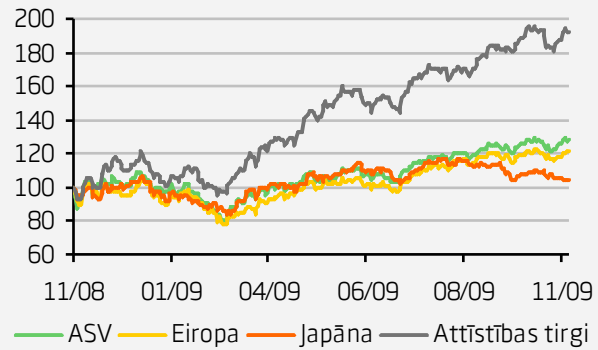
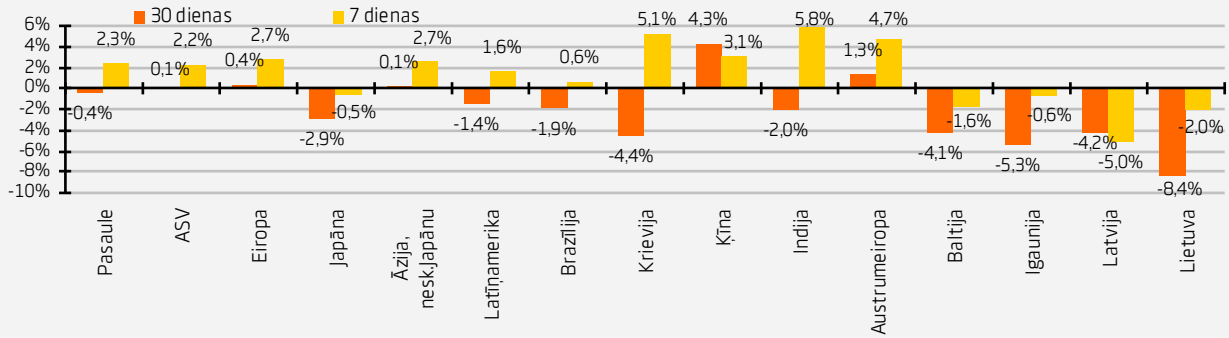




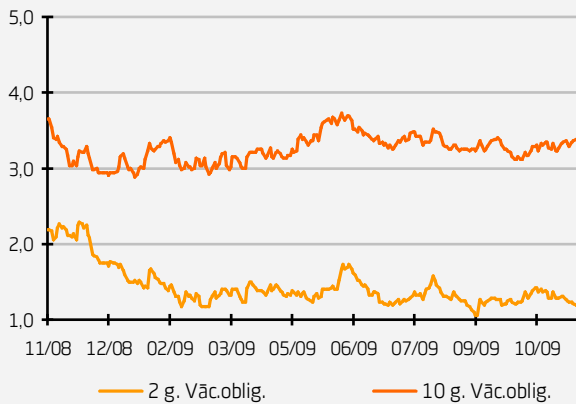
3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā



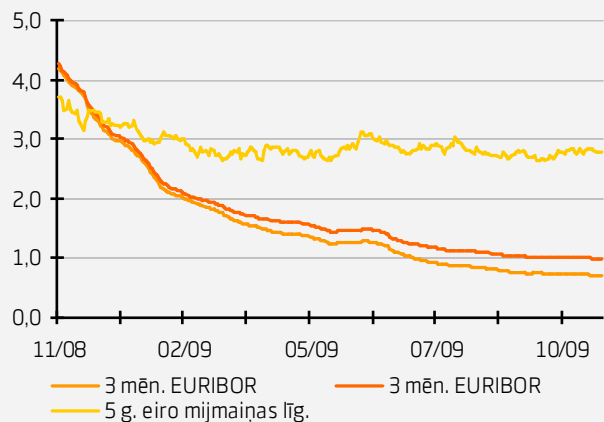
4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti.¹

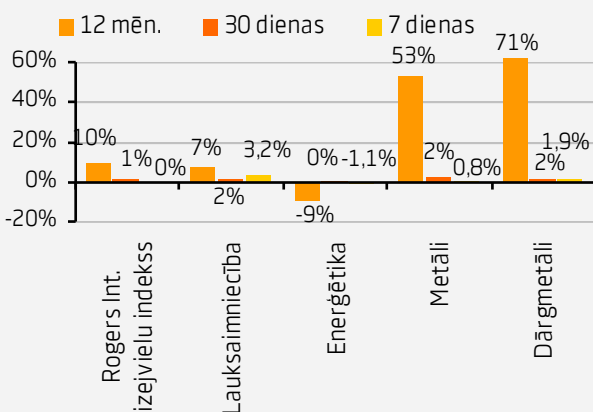
6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums



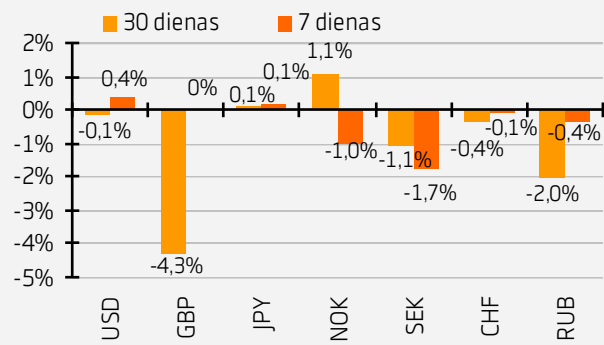
7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos



8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām



9.grafiks. Izejvielu rezultāti



Grafiki no: "Bloomberg" (ja nav norādīts savādāk)

Piezīme: Ja nav norādīts citādi, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai saistītie uzņēmumi kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu maiņās dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai un vienīgi informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PAŠAM PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGĀS RĪCĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RĪSKUS.

¹ Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indeksi).